

Lampiř, Barbara

ZEMĚDĚLSKÉ ZNEČIŠŤOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SLOVINSKU Z POHLEDU ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI A SPOTŘEBY MATERIÁLU

Stupeň zemědělského znečištění životního prostředí, který ve Slovinsku nejvíce odráží ve znečišťování podzemních vod dusičnany a pesticidy, je v příspěvku prezentován na základě energetické intenzity zemědělství. Stupeň zemědělského znečištění závisí jednak na orientaci a intenzitě zemědělství, jednak na rozličných typech krajiny. Znečištění dusičnany patří k nezávažnějším znečištěním slovinských podzemních vod. Byl proveden rozbor energetické intenzity zemědělství a přebytků dusíku organického i minerálního původu v patnácti modelových územích, který byl doplněn chemickými analýzami obsahu dusičnanů v podzemních vodách. Na základě těchto kroků pak byla zpracována analýza zemědělského znečišťování všech čtyř hlavních krajinných typů Slovinska (šterkové roviny, terciární pahorkatiny, horské oblasti, krasové oblasti) i Slovinska jako celku.

Mariot, Peter

REGIONÁLNÍ ASPEKTY VÝSLEDKŮ PREZIDENTSKÝCH VOLEB NA SLOVENSKU V ROCE 1999

V květnu 1999 se na Slovensku uskutečnily poprvé volby prezidenta formou plebiscitu. Obyvatelé Slovenské republiky potvrdili poměrně vysokou volební účastí, srovnatelnou s účastí na parlamentních volbách, zájem spolupracovat při výběru hlavy státu. Přitom se zachovala nepřímá úměra mezi volební účastí a počtem obyvatel obce, kdy nejnižší účast byla zaznamenána v městech s více než 20 000 obyvateli. V 1. kole voleb nezískal žádný z kandidátů nadpoloviční většinu hlasů. Volební výsledky kandidátů, kteří získali v 1. kole více než 2,5% hlasů, znázorňují obr. 1-5. Do druhého kola postoupili dva kandidáti s nejvyšším podílem hlasů (R. Schuster a V. Mečiar), kde pak zvítězil R. Schuster. Regiony jejich hlavní podpory se vytvořily už v 1. kole. Oblast vyšší podpory R. Schustera leží při jižních hranicích Slovenska. V. Mečiar dominoval hlavně v západní polovině Slovenska (Orava, Kysuce, střední Pováží, horní Ponitří). Ve 2. kole přibýly k těmto regionům preference některých okrajových oblastí, v nichž se na základě výsledků 1. kola nedal určit kandidát s absolutní převahou hlasů.

Jarzyna, Krzysztof

VYUŽITÍ METOD AKUSTICKÉ SONDÁŽE PŘI PRŮZKUMU MEZNÍ VRSTVY ATMOSFÉRY NAD KRAKOVEM - PŘÍSPĚVEK K MONITOROVÁNÍ ČISTOTY OVZDUŠÍ VELKÉHO MĚSTA

V Krakově je už od roku 1979 prováděna sondáž mezní vrstvy atmosféry pomocí sodáru. Poněvadž tato technika se vyznačuje vysokou rozlišovací schopností a to nejen časovou, ale také prostorovou, proto je často využívána při průzkumu teplotního zvrstvení atmosféry. Využívána je rovněž k monitorování podmínek rozptylu škodlivin v ovzduší Krakova, města s více než 850 tisíci obyvatel. Tento článek obsahuje přehled výzkumných prací věnovaných využití sodáru při průzkumu denního a ročního průběhu procesů v mezní vrstvě atmosféry nad Krakovem v závislosti na meteorologických podmínkách. Jsou rovněž naznačeny možnosti využití výsledků tohoto průzkumu v praxi.

Vaishar, Antonín, Hlavinková, Pavlína, Máčka, Zdeněk

KRAJINA, OSÍDLENÍ A POVODNĚ V MODELOVÉM REGIONU HANUŠOVICE/JINDŘICHOVICE

Modelová oblast se nachází v podhůří Hrubého Jeseníku a Králického Sněžníku na horním toku řeky Moravy a jejích přítoků Branné a Krupé. Rizika povodní v této oblasti vyplývají z umístění na styku erozní a transportní části povodí a z konfigurace říční sítě. Charakteristické jsou náhlé povodně (flash floods) s minimální dobou mezi spadnutím srážek a nástupem povodňové vlny. V uplynulých 150 letech byl pozorován zásadní přesun těžiště osídlení z vyšších chráněných poloh do inundačních území. V červenci 1997 došlo v důsledku intenzivních srážek k plošnému odtoku z příkrých svahů a k rychlému nárůstu hladin všech vodních toků. Výsledkem byl značný ničivý potenciál, znásobený souběhem povodňových vln jednotlivých toků. Historická paměť pocitu ohrožení se do regionu vrátila. Návrat osídlení do původních poloh je však málo reálný. Technická ochrana by měla spočívat ve vybudování systému poldrů na všech třech řekách. Problém akceptování rizika povodní naráží na psychologickou bariéru, spočívající ve spoléhání na protektorskou úlohu státu.

Munzar, Jan

POVODNĚ VE STŘEDNÍ EVROPĚ PO MIMOŘÁDNĚ TUHÉ ZIMĚ 1829/30

Zima 1829/30 je dodnes nepřekonanou nejtužší zimou od počátku měření teploty vzduchu nejen na území České republiky (podle stanice v Praze-Klemtinu od roku 1775), nýbrž i v řadě dalších zemí střední Evropy. Mimořádné byly i sněhové poměry a ledové jevy na tocích a jezerech. V jejím závěru

se vyskytly neobvykle silné povodně, které jsou v článku dokumentovány pro území dnešního Rakouska, České republiky, Německa a Polska. Zvláštní pozornost je věnována povodí Moravy (levostranného přítoku Dunaje), nadregionálním souvislostem, popř. škodám, které povodně způsobily.

ZPRÁVY

Profesor Miroslav Havrlant (75)

Profesor Jaromír Demek (70)